

Zarządzenie Nr 83/2008/DSOZ

Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia

z dnia 14 października 2008 r.

w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień

Na podstawie art. 102 ust. 5 pkt 21 i 25 oraz art. 146 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027), zwanej dalej ustawą, zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

Zarządzenie reguluje postępowanie w sprawie zawarcia i realizacji umowy w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, a także warunki wymagane od świadczeniodawców zainteresowanych zawarciem umów w tym rodzaju.

§ 2

1. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:
 - 1) **ambulatoryjne świadczenia diagnostyczne kosztochłonne (ASDK)** – badania diagnostyczne wykorzystywane w trakcie procesu diagnostyczno-terapeutycznego, wykonywane w odpowiednich pracowniach, laboratoriach, zakładach diagnostycznych, poradniach, będące przedmiotem odrębnego kontraktowania przez NFZ;
 - 2) **dostęp/ zapewnienie realizacji** - zapewnienie wykonywania świadczeń w innym miejscu lub lokalizacji niż ta, w której realizowane są świadczenia;
 - 3) **fizjoterapeuta:**
 - a) magister lub licencjat fizjoterapii, magister rehabilitacji ruchowej, magister wychowania fizycznego z ukończoną w ramach studiów dwuletnią specjalizacją z zakresu gimnastyki leczniczej lub rehabilitacji ruchowej;
 - b) technik fizjoterapii.
 - 4) **Fundusz** - Narodowy Fundusz Zdrowia;

- 5) **hospitalizacja** – całodobowe udzielanie świadczeń w trybie nagłym i planowym, obejmujące proces diagnostyczno - terapeutyczny trwający od chwili przyjęcia pacjenta do szpitala do momentu jego wypisu lub zgonu. Hospitalizacja obejmuje: kwalifikację do leczenia szpitalnego, badania diagnostyczne i terapię zlecone przez lekarza oraz profilaktykę, pielęgnację i rehabilitację, niezbędne w toku leczenia, jak również wszelkie świadczenia związane z pobytem, w tym usługę transportu sanitarnego;
- 6) **hostel** - miejsce zakwaterowania z 1-3 osobowymi pokojami i współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń (np. wspólna kuchnia/ łazienka), w którym prowadzone są profilowane programy psychoterapeutyczne rehabilitacyjne dla osób nie wymagających leczenia szpitalnego. Pobyt w hostelu ma na celu poprawę jakości życia i codziennego funkcjonowania oraz przywrócenie umiejętności społecznych osób;
- 7) **katalog zakresów świadczeń** – wykaz świadczeń, kontraktowanych i wykonywanych przez świadczeniodawcę w opiece psychiatrycznej i leczeniu uzależnień;
- 8) **kierownik** - osoba, która spełnia wymagania określone w:
 - a) rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej określonego rodzaju (Dz. U. Nr 44 poz. 520 z późn. zm.);
 - b) rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 1999 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzajów zakładów lecznictwa odwykowego oraz udziału innych zakładów opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu (Dz. U. z 2000 r., Nr 3, poz.44);
 - c) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485);
- 9) **lekarz danej specjalności** – lekarz, który posiada odpowiednią specjalizację I^o w określonej dziedzinie medycyny;
- 10) **lekarz specjalista w danej dziedzinie medycyny** – lekarz, który posiada odpowiednią specjalizację II° lub tytuł specjalisty w określonej podstawowej lub szczegółowej dziedzinie medycyny;
- 11) **lekarz w trakcie specjalizacji** – lekarz w trakcie odbywania specjalizacji zgodnie z programem specjalizacji, co najmniej 2 lata od jej otwarcia (nie dotyczy lekarzy udzielających świadczeń w warunkach stacjonarnych);

- 12) **lokalizacja** – budynek lub zespół budynków oznaczonych tym samym adresem, w którym/ których zlokalizowane jest miejsce udzielania świadczeń;
- 13) **miejsce** – pomieszczenie lub zespół pomieszczeń w tej samej lokalizacji, powiązanych funkcjonalnie i organizacyjnie, w celu wykonywania świadczeń określonego zakresu;
- 14) **oddział Funduszu** - oddział wojewódzki Funduszu;
- 15) **osobodzień** – jednostkowa miara służąca do sprawozdawania świadczeń opisanych w katalogu zakresów świadczeń;
- 16) **osoba z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień** – osoba, która prowadzi psychoterapię uzależnienia i współuzależnienia oraz posiada kwalifikacje zawodowe uzyskane w specjalistycznych programach szkoleniowych w zakresie psychoterapii uzależnień, potwierdzone certyfikatem, nadanym przez Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 1999 roku w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzajów zakładów leczenia odwykowego oraz udziału innych zakładów opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu (Dz. U. z 2000 r., Nr 3, poz.44) lub certyfikatem nadanym przez Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485);
- 17) **osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień** - osoba, która może prowadzić psychoterapię uzależnienia i współuzależnienia wtedy, gdy nabyła status "osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień". Dokumentem nadającym status osoby w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień jest zaświadczenie wydawane odpowiednio przez Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii;
- 18) **osoba z certyfikatem instruktora terapii uzależnień** - osoba, która uczestniczy w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia i posiada kwalifikacje zawodowe instruktora terapii uzależnień uzyskane w specjalistycznych programach szkoleniowych w zakresie terapii uzależnień, potwierdzone certyfikatem, nadanym przez Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 1999 roku w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzajów zakładów leczenia odwykowego oraz udziału innych zakładów opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu (Dz. U. z 2000 r., Nr 3, poz.44) lub

certyfikatem nadanym przez Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485);

- 19) **osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień** - osoba, która może uczestniczyć w udzielaniu świadczeń z zakresu psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia wtedy, gdy nabyła status "osoby uczestniczącej w programie szkoleniowym w zakresie instruktora terapii uzależnień". Dokumentem nadającym status osoby w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień jest zaświadczenie wydawane odpowiednio przez Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii;
- 20) **osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty** - osoba, która może prowadzić psychoterapię wtedy, gdy posiada zaświadczenie o uczestniczeniu w drugim lub następnym latach szkolenia atestowanego przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne lub rekomendowanego przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne w zakresie psychoterapii wydane przez kierownika odpowiedzialnego za szkolenie;
- 21) **osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu terapeuty środowiskowego** - osoba, która uczestniczy w szkoleniu atestowanym przez Polskie Towarzystwo Psychiatryczne i posiada zaświadczenie o uczestnictwie w takim szkoleniu;
- 22) **pielęgniarki** - liczba osób zatrudnionych według normy czasu pracy ustalonej przez kierownika zakładu na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie sposobu ustalenia minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 111, poz. 1314);
- 23) **postrehabilitacja** – działania mające na celu readaptację społeczną oraz rozwój osobisty, kierowane do osób, które ukończyły podstawowy program rehabilitacyjny, a także osób będących w trakcie leczenia substytucyjnego oraz utrzymują abstynencję”;
- 24) **pracownik socjalny** - osoba, która spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 64, poz. 593 z późn. zm.);
- 25) **program opieki czynnej** – aktywne i zorganizowane postępowanie zespołu terapeutycznego poradni, mające na celu przywrócenie bądź poprawę stanu zdrowia psychicznego pacjentów oraz ułatwienia im samodzielnego życia w środowisku społecznym. Zakres realizowanej opieki czynnej oraz kryteria kwalifikacji pacjentów muszą być zgodne z zaleceniami Konsultanta Krajowego

w dziedzinie: Psychiatrii oraz Psychiatrii Dzieci i Młodzieży w sprawie opieki czynnej w poradniach zdrowia psychicznego;

- 26) **programy profilowane** - kompleksowe programy diagnostyczno-terapeutyczne realizujące szczególne zadania przy pomocy określonych i zapisanych metod (np. program zapobiegania natręctwom, leczenia agresji lekoopornej, interwencja kryzysowa, leczenie pierwszego epizodu schizofrenii, leczenia zaburzeń odżywiania);
- 27) **program terapeutyczny** – schemat postępowania zawierający opis założeń, celu, form realizacji, czasu trwania programu, skierowany do wybranej grupy pacjentów oraz obejmujący specyficzne zadania realizowane przy pomocy określonych i zapisanych metod, z czego ponad połowa oddziaływań to świadczenia z zakresu psychoterapii grupowej;
- 28) **przepustka** – okresowe przebywanie osoby z zaburzeniami psychicznymi poza szpitalem bez potrzeby wypisywania jej ze szpitala, w celu sprawdzenia trwałości poprawy stanu zdrowia (trening domowy lub społeczny);
- 29) **psycholog** - osoba, która uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z ustawą z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. Nr 73, poz. 763); za równorzędne dyplomowi magistra psychologii można uznać także dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej ze specjalizacją psychologiczną – filozoficzną uzyskany na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim do roku 1981, a także dyplom magistra filozofii chrześcijańskiej w zakresie psychologii uzyskany w Akademii Teologii Katolickiej do 1993 roku;
- 30) **psycholog kliniczny** – psycholog, który uzyskał tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia kliniczna, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2002 r. w sprawie uzyskiwania tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. nr 173, poz. 1419);
- 31) **psychoterapeuta** - osoba, która ukończyła studia wyższe, posiada zaświadczenie o ukończeniu atestowanego lub rekomendowanego szkolenia w zakresie psychoterapii i może prowadzić psychoterapię. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji psychoterapeuty (do czasu wydania odrębnych przepisów określających umiejętności psychoterapeutów) jest certyfikat Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub Polskiego Towarzystwa Psychologicznego;
- 32) **punkt** – jednostkowa miara służąca do określenia wartości świadczeń opisanych w katalogu zakresów świadczeń, zawartych w załączniku nr 1 do zarządzenia;

- 33) **rezydent** – pacjent leczony długoterminowo (ponad rok) w oddziałach: psychiatrycznym (ogólnym) [kod 4700] lub psychiatrycznym dla przewlekle chorych [kod 4716];
- 34) **ryczałt** – kwota przeznaczona na sfinansowanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień lub na sfinansowanie gotowości udzielenia tych świadczeń, w określonym czasie;
- 35) **superwizor** - osoba, która posiada certyfikat superwizora Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub/ i Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, konsultująca przebieg psychoterapii prowadzonej przez psychoterapeutę;
- 36) **superwizor psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia** – osoba wpisana na listę osób uprawnionych do prowadzenia superwizji klinicznej dla celów szkoleniowych, ustaloną przez Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub przez Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, konsultująca przebieg psychoterapii prowadzonej przez specjalistę psychoterapii uzależnień;
- 37) **świadczenia** - świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień realizowane w warunkach ambulatoryjnych, domowych, ośrodka dziennego i stacjonarnych;
- 38) **świadczenia w oddziale/ ośrodku dziennym** – udzielanie świadczeń w trybie planowym, od poniedziałku do piątku, przy dziennej liczbie godzin nie mniejszej niż 5, w tym świadczenia indywidualne: sesje psychoterapii, porady kolejne itp;
- 39) **terapeuta zajęciowy** - osoba, która uzyskała kwalifikacje określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 marca 1999 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 30, poz. 300);
- 40) **terapeuta środowiskowy** - osoba, która posiada zaświadczenie o ukończeniu atestowanego lub rekomendowanego szkolenia w zakresie terapii środowiskowej osób z zaburzeniami psychicznymi. Dokumentem potwierdzającym uzyskanie kwalifikacji terapeuty środowiskowego (do czasu wydania odrębnych przepisów określających umiejętności terapeuty środowiskowego) jest certyfikat Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Przez okres jednego roku od wejścia w życie przepisu osoby z doświadczeniem w pracy środowiskowej nie krótszym niż 2 lata mogą być uznane (na podstawie zaświadczenia kierownika placówki udzielającej świadczenia środowiskowe) za osoby posiadające kwalifikacje terapeuty środowiskowego;
- 41) **turnus** – zorganizowany krótkotrwały (do 14 dni) pobyt poza miejscem udzielania świadczeń, obejmujący leczenie i intensywną rehabilitację osób z zaburzeniami

psychicznymi i znacznym stopniem nieprzystosowania społecznego, w ramach określonego programu psychoterapeutycznego;

42) **wysokospecjalistyczne metody diagnostyczne** – metody wymagające specjalistycznej aparatury, narzędzi lub umiejętności, wykorzystywane w trakcie procesu diagnostyczno-terapeutycznego, np.: badanie neuroobrazowe (CT, NMR), badanie elektrofizjologiczne (EEG z możliwością zapisu całodobowego), badanie neuropsychologiczne (bateria testów), badanie biochemiczne (oznaczanie poziomu leków, oznaczanie hormonów), supervizja procesu psychoterapeutycznego, konsultacje wysokokwalifikowanych pracowników naukowych;

43) **zakres świadczeń** – świadczenie lub grupa świadczeń wyodrębnionych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień, dla których w umowie określa się sposób i kwotę finansowania;

2. Określenia inne niż wymienione w ust. 1, użyte w zarządzeniu, mają znaczenie nadane im w przepisach odrębnych.

Rozdział 2

Przedmiot postępowania i umowy

§ 3

Przedmiotem postępowania jest wyłonienie wykonawców świadczeń opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień spełniających wymagania określone w zarządzeniu oraz w przepisach odrębnych.

§ 4

1. Przedmiotem umowy jest realizacja świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień udzielane świadczeniobiorcom przez świadczeniodawcę, finansowanych przez Fundusz. Umowa określa również zasady ich rozliczania.
2. Zakresy świadczeń są określone w Katalogu zakresów świadczeń, stanowiącym **załącznik nr 1** do zarządzenia.
3. Wzór umowy o udzielanie świadczeń stanowi **załącznik nr 2** do zarządzenia.
4. Odstępstwa od wzoru umowy wymagają zgody Prezesa Funduszu.

§ 5

Zgodnie ze Wspólnym Słownikiem Zamówień, określonym w rozporządzeniu (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) - (DZ. Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 1 i n., Dz.

Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 5, str. 3, z późn. zm.¹⁾) oraz zgodnie z art. 141 ust. 4 ustawy, przedmiot umów obejmuje następujące nazwy i kody:

- 1) 85111500-5 Usługi szpitalne psychiatryczne;
- 2) 85121200-5 Specjalistyczne usługi medyczne;
- 3) 85141210-4 Usługi leczenia medycznego świadczone w warunkach domowych;
- 4) 85143000-3 Usługi ambulatoryjne;
- 5) 85144000-0 Usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniające zakwaterowanie;
- 6) 85312100-0 Usługi opieki dziennej;
- 7) 85312110-0 Usługi opieki dziennej nad dziećmi.

Rozdział 3

Zasady postępowania oraz wymagania wobec świadczeniodawców

§ 6

1. Świadczenia w poszczególnych zakresach mogą być udzielane przez świadczeniodawcę z udziałem podwykonawców udzielających świadczeń na zlecenie świadczeniodawcy, wymienionych w „Wykazie podwykonawców”, stanowiącym załącznik nr 3 do umowy.
2. Świadczenia mogą być udzielane wyłącznie przez podwykonawcę spełniającego warunki określone w zarządzeniu i przepisach odrębnych.
3. Umowa zawarta pomiędzy świadczeniodawcą a podwykonawcą musi zawierać zastrzeżenie o prawie oddziału Funduszu do przeprowadzenia kontroli podwykonawcy, na zasadach określonych w ustawie, w zakresie wynikającym z umowy. Oddział Funduszu informuje świadczeniodawcę o rozpoczęciu i zakończeniu kontroli podwykonawcy oraz jej wynikach.
4. Zaprzestanie współpracy z podwykonawcą wymienionym w załączniku nr 3 do umowy lub nawiązanie współpracy z innym podwykonawcą, wymaga zgłoszenia dyrektorowi oddziału Funduszu najpóźniej w dniu poprzedzającym wejście w życie zmiany.

§ 7

1. Umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresach świadczeń określonych w § 4 ust. 2 zawiera się ze świadczeniodawcą, którego oferta została wybrana w drodze przeprowadzonego konkursu ofert albo w przebiegu rokowań.

¹ Wymienione rozporządzenie zostało zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2151/2003 z dnia 16 grudnia 2003 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2195 parlamentu Europejskiego i Rady w Sprawie Wspólnego Słownika zamówień (Dz. Urz. WE L 329 z 17.12.2003 r., str. 1 – 270).

2. Świadczeniodawca biorący udział w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy, o której mowa w § 4 ust. 1, powinien spełniać wymagania określone w **załączniku nr 3** do zarządzenia oraz w przepisach odrębnych.
3. Jeżeli świadczeniodawca udziela świadczeń na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1 w różnych miejscach, każde z nich musi spełniać wymagania określone w ust. 2.
4. W przypadku braku możliwości zakontraktowania świadczeń zgodnie z planem zakupu zatwierdzonym przez dyrektora oddziału Funduszu w danym zakresie, dyrektor oddziału Funduszu w kolejnym postępowaniu w sprawie zawarcia umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej, może warunkowo dopuścić do udzielania świadczeń podmioty niespełniające wymagań określonych w ust. 2 (nie dotyczy to wymagań formalno-prawnych), wskazując jednocześnie termin dostosowania do tych wymagań i obniżając cenę jednostkową świadczenia. Dopuszczenie może dotyczyć pojedynczych oferentów i nie może mieć charakteru odstąpienia generalnego od wymagań określonych w ust. 2-4 i dotyczyć całego postępowania.

Rozdział 4

Zasady udzielania świadczeń

§ 8

1. Świadczeniodawca zapewnia dostępność do świadczeń zgodnie z harmonogramem - zasoby stanowiącym załącznik nr 2 do umowy.
2. Świadczeniodawca odpowiada wobec świadczeniobiorcy za jakość udzielonego świadczenia.
3. Świadczeniodawca zobowiązany jest do weryfikacji prawa świadczeniobiorcy do uzyskania świadczeń na podstawie karty ubezpieczenia zdrowotnego lub innego dokumentu, który potwierdza uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności dokumentu potwierdzającego opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne.
4. Świadczeniodawca jest zobowiązany do systematycznego i ciągłego wykonywania umowy przez cały okres jej obowiązywania.
5. Świadczeniodawca realizuje świadczenia z grupy chorób określonych w wykazie jednostek chorobowych wg międzynarodowej klasyfikacji ICD-10 oraz czasem udzielania świadczeń, określonymi w **załączniku nr 1** do zarządzenia.
6. Dopuszcza się przyjęcia pacjentów z rozpoznaniem psychiatrycznymi innymi niż wskazane w ust. 5, w części nie przekraczającej 10% hospitalizowanych, w oddziałach o kodach komórek organizacyjnych: [4702, 4704, 4707, 4712, 4714, 4716].
7. We wszystkich formach opieki nad młodzieżą dopuszcza się, w przypadku kontynuacji nauki szkolnej, udzielanie świadczeń osobom powyżej 18 r. ż., jednak nie dłużej niż do

21 r. ż. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się, za zgodą dyrektora oddziału Funduszu, udzielanie świadczeń powyżej 21 r. ż. Ograniczenia te nie dotyczą świadczeń udzielanych w poradni zdrowia psychicznego dla osób z autyzmem dziecięcym.

8. Wskazane w zarządzeniu kwalifikacje personelu są kwalifikacjami wymaganymi.
9. W ramach świadczeń udzielanych w warunkach stacjonarnych świadczeniodawca zobowiązany jest zapewnić świadczeniobiorcom bezpłatnie niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, świadczenia z zakresu profilaktyki, leczenia, pielęgnacji i rehabilitacji, leki, wyroby medyczne, transport sanitarny oraz inne świadczenia związane z pobytem.
10. Świadczeniodawca jest zobowiązany, w ramach świadczeń udzielanych w warunkach ośrodka dziennego, zapewnić świadczeniobiorcom niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, leki, wyroby medyczne, posiłek oraz transport sanitarny, które są objęte przedmiotem umowy w danym zakresie.
11. Świadczeniodawca jest zobowiązany, w ramach świadczeń udzielanych w warunkach ambulatoryjnych, zapewnić świadczeniobiorcom niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, leki oraz wyroby medyczne (dotyczy również świadczeń realizowanych w ramach programu leczenia substytucyjnego), które są objęte przedmiotem umowy w danym zakresie.

§ 9

Świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień realizowane są w warunkach:

- 1) stacjonarnych:
 - a) oddziałów psychiatrycznych;
 - b) oddziałów leczenia uzależnień;
- 2) oddziału/ ośrodka dziennego:
 - a) psychiatrycznego;
 - b) leczenia uzależnień;
- 3) ambulatoryjnych:
 - a) poradni psychiatrycznych i w zespołach leczenia środowiskowego;
 - b) poradni leczenia uzależnień.

§ 10

1. Świadczenia udzielane w warunkach stacjonarnych oddziałów:
 - 1) psychiatrycznych – realizowane są w zakresach świadczeń:
 - a) świadczenia w oddziale psychiatrycznym;
 - b) świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży;
 - c) świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla chorych somatycznie;
 - d) świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla przewlekle chorych;

- e) świadczenia w oddziale psychogeriatrycznym;
 - f) świadczenia w oddziale rehabilitacji psychiatrycznej;
 - g) świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych;
 - h) świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży;
 - i) świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej;
 - j) świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu;
 - k) świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży;
 - l) świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo – leczniczym psychiatrycznym,
 - m) świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo – leczniczym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży,
 - n) świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno – opiekuńczym psychiatrycznym;
 - o) świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno – opiekuńczym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży;
 - p) świadczenia w hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - q) świadczenia w opiece domowej/ rodzinnej;
- 2) leczenia uzależnień – realizowane są w zakresach świadczeń:
- a) świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji);
 - b) świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji);
 - c) świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia uzależnień;
 - d) świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych;
 - e) świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi;
 - f) świadczenia w oddziale/ ośrodku rehabilitacyjnym dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych;
 - g) świadczenia w oddziale/ ośrodku rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi;
 - h) świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu;
 - i) świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży;

- j) świadczenia w hostelu dla uzależnionych od alkoholu;
 - k) świadczenia w hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych;
- 3) świadczenia udzielane w izbie przyjęć
2. Świadczenia udzielane w warunkach oddziału/ ośrodka dziennego:
- 1) psychiatrycznego - realizowane są w zakresach świadczeń:
 - a) świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym;
 - b) świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym;
 - c) świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci i młodzieży;
 - d) świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym geriatrycznym;
 - e) świadczenia w oddziale dziennym zaburzeń nerwicowych;
 - 2) leczenia uzależnień - realizowane są w zakresie świadczeń:
 - a) świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od alkoholu;
 - b) świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
 - c) świadczenia w ośrodku leczenia uzależnień, bliżej niescharakteryzowanych,
3. Świadczenia udzielane w warunkach ambulatoryjnych:
- 1) psychiatrycznych - realizowane są w zakresach świadczeń:
 - a) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego;
 - b) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży;
 - c) świadczenia w poradni leczenia nerwic;
 - d) świadczenia w poradni seksuologii i patologii współżycia;
 - e) świadczenia w poradni psychologicznej;
 - f) świadczenia w poradni dla osób z autyzmem dziecięcym;
 - g) świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego);
 - 2) leczenia uzależnień - realizowane są w zakresach świadczeń:
 - a) świadczenia w poradni leczenia uzależnień;
 - b) świadczenia w poradni antynikotynowej;
 - c) świadczenia w poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu;
 - d) świadczenia w poradni terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży;
 - e) świadczenia w poradni terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych (inne niż alkohol);
 - f) program leczenia substytucyjnego.

Rozdział 5

Świadczenia opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w warunkach stacjonarnych

§ 11

Tryb kierowania i kwalifikowania pacjentów do świadczeń opieki psychiatrycznej w warunkach stacjonarnych określone są w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 listopada 1995 r. regulującym szczegółowy sposób działania szpitala psychiatrycznego w sprawach przyjmowania oraz wypisywania ze szpitala psychiatrycznego (Dz. U. Nr 150, poz. 736).

Świadczenia opieki psychiatrycznej w warunkach stacjonarnych

§ 12

1. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrycznym** są:
świadczenia w oddziale psychiatrycznym [kod 4700 – oddział psychiatryczny (ogólny)] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, powyżej 18 roku życia.
2. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży** są:
 - 1) **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla dzieci** [kod 4701 – oddział psychiatryczny dla dzieci];
 - 2) **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla młodzieży** [kod 4703 – oddział psychiatryczny dla młodzieży];
 - 3) **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży** [kod 4705 – oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży]
- obejmujące diagnostykę i leczenie dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, do 18 roku życia (w przypadku uczęszczania do szkoły średniej kontynuacja do czasu ukończenia szkoły).
3. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla chorych somatycznie** są:
 - 1) **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla chorych somatycznie** [kod 4710 – oddział psychiatryczny dla chorych somatycznie] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, powyżej 18 roku życia, u których konieczna jest jednoczesna diagnostyka i leczenie towarzyszących schorzeń somatycznych;
 - 2) **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla chorych na gruźlicę** (w tym inne choroby zakaźne) [kod 4714 – oddział psychiatryczny dla chorych na gruźlicę] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, powyżej 18 roku życia, u których konieczna jest jednoczesna diagnostyka i leczenie gruźlicy oraz innych towarzyszących chorób zakaźnych.

4. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla przewlekle chorych** są:
świadczenia w oddziale psychiatrycznym dla przewlekle chorych [kod 4716 – oddział psychiatryczny dla przewlekle chorych] – obejmujące leczenie chorych na przewlekle i/ lub oporne na terapię zaburzenia psychiczne, zwłaszcza psychotyczne i/ lub z zachowaniami niedostosowanymi lub destrukcyjnymi i agresywnymi.
5. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychogeriatrycznym** są:
świadczenia w oddziale psychogeriatrycznym [kod 4712 – oddział psychogeriatryczny] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi (zwłaszcza procesami poznawczymi), powyżej 60 roku życia. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się hospitalizację ubezpieczonych w wieku poniżej 60 r.ż..
6. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale rehabilitacji psychiatrycznej** są:
świadczenia w oddziale rehabilitacji psychiatrycznej [kod 4702 - oddział rehabilitacji psychiatrycznej] – obejmujące wczesną lub późną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, w wieku od 18 r.ż, leczonych z powodu znacznych, zagrażających lub utrwalonych zaburzeń funkcjonowania życiowego.
7. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych** są:
świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych [kod 4704 – oddział leczenia zaburzeń nerwicowych] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami nerwicowymi, osobowości i zachowania.
8. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży** są:
świadczenia w oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży [kod 4707 – oddział leczenia zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży] - obejmujące diagnostykę i leczenie dzieci i młodzieży z zaburzeniami nerwicowymi, osobowości i zachowania. Wskazany jest podział oddziału na pododdział dla dzieci do 13 roku życia i pododdział młodzieżowy.
9. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej** są:
świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej [kod 4730 – oddział psychiatrii sądowej] - obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi podejrzanymi lub oskarżonymi o dokonanie czynów karalnych, wobec których wykonywany jest środek zabezpieczający, wymagających pobytu w oddziale.

10. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu** są:
świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu [kod 4732 – oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu] - obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi podejrzanymi lub oskarżonymi o dokonanie czynów karalnych, wobec których wykonywany jest środek zabezpieczający, wymagających pobytu w oddziale o wzmocnionym zabezpieczeniu.
11. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży** są:
świadczenia w oddziale psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży [kod 4733 – oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży] - obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi podejrzanymi lub oskarżonymi o dokonanie czynów karalnych, wobec których wykonywany jest środek zabezpieczający, wymagających pobytu w oddziale o wzmocnionym zabezpieczeniu.
12. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym** są:
świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo – leczniczym psychiatrycznym [kod 5172 - zakład/ oddział opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny] - jako pobyt [kody: 5162, 5163, 5172, 5171] wymagający postępowania w trybie całodobowym, obejmujący opiekę, pielęgnację i rehabilitację oraz leczenie chorych ze znacznymi i utrwalonymi zaburzeniami zachowania, którym nie można zapewnić opieki w innych warunkach.
13. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo-leczniczym dla dzieci i młodzieży** są:
świadczenia w zakładzie/ oddziale opiekuńczo – leczniczym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży [kod 5171 - zakład / oddział opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny dla dzieci i młodzieży].
14. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno-opiekuńczym psychiatrycznym** są:
świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno – opiekuńczym psychiatrycznym [kod 5162 – zakład/ oddział pielęgnacyjno – opiekuńczy psychiatryczny].
15. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno-opiekuńczym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży** są:
świadczenia w zakładzie/ oddziale pielęgnacyjno – opiekuńczym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży [kod 5163 - zakład/ oddział pielęgnacyjno – opiekuńczy psychiatryczny dla dzieci i młodzieży].

16. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi** są:
 - 1) **świadczenia w hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi** [kod 2720 – hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi];
 - 2) **świadczenia w hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla młodzieży** [kod 2721 - hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla młodzieży]
- jako pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, w chronionych warunkach mieszkalnych, połączony z programem rehabilitacyjnym opartym o terapię grupową prowadzoną przez dochodzących terapeutów, wymienionych w **załączniku nr 3** do zarządzenia.
17. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w opiece domowej/ rodzinnej** są: **świadczenia w opiece domowej/ rodzinnej** [kod 2732 – opieka domowa/ rodzinna] – jako długotrwały program rehabilitacyjny dla osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi oraz ze znacznym stopniem nieprzystosowania, polegający na ich umieszczeniu w warunkach domowych pod opieką wybranych rodzin i pod nadzorem szpitala.
18. W ramach świadczeń udzielanych w oddziałach wymienionych w ust 6 – 8, świadczeniodawca może realizować turnusy rehabilitacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Świadczenia leczenia uzależnień w warunkach stacjonarnych

§ 13

1. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji)** są:
świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji) [4742 – oddział/ ośrodek leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji)] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z alkoholowym zespołem abstynencyjnym oraz motywowanie do dalszej terapii uzależnienia.
2. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji)** są:
świadczenia w oddziale / ośrodku leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji) [4748 – oddział/ ośrodek leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji)] obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zespołem abstynencyjnym po substancjach psychoaktywnych (innych niż alkohol) i towarzyszących chorób psychicznych, somatycznych oraz motywowanie do dalszej terapii uzależnienia.
3. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia uzależnień**

są:

- 1) **świadczenia w oddziale/ ośrodku leczenia uzależnień** [4740 – oddział/ ośrodek leczenia uzależnień] – obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych;
 - 2) **świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii uzależnienia od alkoholu** [4744 - oddział / ośrodek terapii uzależnienia od alkoholu] – obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.
4. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych (krótkoterminowy)** są:
świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych (krótkoterminowy) [4746 - oddział/ ośrodek terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych] - obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (innych niż alkohol) oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.
5. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza)** są:
świadczenia w oddziale/ ośrodku terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza) [4754 - oddział / ośrodek terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi] – obejmujące diagnostykę, leczenie, wczesną rehabilitację i psychoedukację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych z towarzyszącymi zaburzeniami psychicznymi oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla osób współuzależnionych”.
6. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale / ośrodku rehabilitacyjnym dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych** są:
świadczenia w oddziale/ ośrodku rehabilitacyjnym dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych [4750 - oddział/ ośrodek rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych] (z programem średnio- lub długoterminowym) – obejmujące długoterminową rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (innych niż alkohol) oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.
7. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale/ ośrodku rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza)** są:
świadczenia w oddziale/ ośrodku rehabilitacji dla uzależnionych od substancji

- psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza)** [4756 - oddział/ ośrodek rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi] – obejmujące rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych z towarzyszącymi zaburzeniami psychotycznymi z powodu znacznych i utrwalonych zaburzeń funkcjonowania oraz działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.
8. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu** są:
świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu [kod 4736 – oddział odwykowy o wzmocnionym zabezpieczeniu] – obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi podejrzanymi lub oskarżonymi o dokonanie czynów karalnych, wobec których wykonywany jest środek zabezpieczający, wymagających pobytu w oddziale o wzmocnionym zabezpieczeniu.
 9. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży** są:
świadczenia w oddziale odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży [kod 4737 – oddział odwykowy o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży] - obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi podejrzanymi lub oskarżonymi o dokonanie czynów karalnych, wobec których wykonywany jest środek zabezpieczający, wymagających pobytu w oddziale o wzmocnionym zabezpieczeniu.
 10. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w hostelu dla uzależnionych od alkoholu** są:
świadczenia w hostelu dla uzależnionych od alkoholu [kod 2724 – hostel dla uzależnionych od alkoholu] - jako pobyt w chronionych warunkach mieszkalnych, połączony z programem rehabilitacyjnym opartym o terapię grupową prowadzoną przez dochodzących terapeutów.
 11. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych** są:
świadczenia w hostelu dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych [kod 2726 – hostel dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych] jako pobyt w chronionych warunkach mieszkalnych, połączony z programem postrehabilitacyjnym opartym o terapię grupową prowadzoną przez dochodzących terapeutów.
 12. W ramach świadczeń udzielanych w oddziałach wymienionych w ust 6 – 7, świadczeniodawca może realizować turnusy rehabilitacyjne dla osób uzależnionych.

Świadczenia udzielane w izbie przyjęć

§ 14

W ramach świadczeń w warunkach stacjonarnych **w izbie przyjęć** realizowane są **świadczenia udzielane całodobowo w trybie nagłym**, w tym diagnostyczno-terapeutyczne, niezakończone hospitalizacją w oddziale lub pobytem w ośrodku/ zakładzie. Świadczenia udzielane w izbie przyjęć obejmują, w razie potrzeby, zabezpieczenie medyczne pacjentów oraz zapewnienie transportu w razie konieczności kontynuacji leczenia specjalistycznego.

Rozdział 6

Świadczenia opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w warunkach oddziału/ ośrodka dziennego

§ 15

Przez czas udzielania świadczenia, przewidziany w **załączniku nr 1** do zarządzenia, należy uważać okres dni po sobie następujących, od dnia przyjęcia do dnia wypisu pacjenta, z zastrzeżeniem, że w tym czasie muszą zawierać się dni faktycznie wykonanego świadczenia.

Świadczenia opieki psychiatrycznej w warunkach oddziału/ ośrodka dziennego

§ 16

1. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym** są: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym ogólnym** [2700 – oddział dzienny psychiatryczny (ogólny)] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i wczesną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, powyżej 18 roku życia.
2. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym** są: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym** [2702 – oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny] – udzielanie świadczeń obejmujące rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, ze znacznymi, zagrażającymi i/lub utrwalonymi zaburzeniami funkcjonowania życiowego. W ramach pobytu podejmowane są działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci i młodzieży** są:
 - 1) **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym rehabilitacyjnym dla dzieci** [kod 2703 – oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży] - udzielanie świadczeń obejmujące rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza psychotycznymi, ze znacznymi, zagrażającymi i/lub

utrwalonymi zaburzeniami funkcjonowania życiowego. Wskazany jest podział oddziału na pododdział dla dzieci do 13 roku życia i pododdział młodzieżowy. W ramach pobytu podejmowane są działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi;

- 2) **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym dla dzieci i młodzieży** [kod 2701 - oddział dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży] - udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i wczesną rehabilitację dzieci i młodzieży do 18 roku życia z zaburzeniami psychicznymi i emocjonalnymi. Wskazany jest podział oddziału na pododdział dla dzieci do 13 roku życia i pododdział młodzieżowy. W ramach pobytu podejmowane są działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym geriatrycznym** są:
świadczenia w oddziale dziennym psychiatrycznym geriatrycznym [2704 – oddział dzienny psychiatryczny geriatryczny] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi powyżej 60 r. ż..
5. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym leczenia zaburzeń nerwicowych** są:
świadczenia w oddziale dziennym leczenia zaburzeń nerwicowych [2706 – oddział dzienny zaburzeń nerwicowych] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami nerwicowymi, zaburzeniami osobowości i zachowania dorosłych.
6. W ramach świadczeń udzielanych w oddziałach/ ośrodkach dziennych psychiatrycznych wymienionych w ust. 1 - 5, świadczeniodawca może realizować turnusy rehabilitacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Świadczenia leczenia uzależnień w warunkach oddziału/ ośrodka dziennego

§ 17

1. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od alkoholu** są:
świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od alkoholu [2712 - oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, a także osób ryzykownie pijących, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.
2. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych** są:

- świadczenia w oddziale dziennym terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych** [2714 - oddział dzienny terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i współuzależnionych, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych. W ramach oddziału realizowany jest **program leczenia substytucyjnego**, który obejmuje:
- 1) wydawanie pacjentowi substytucyjnych dawek środka substytucyjnego;
 - 2) kontrolę abstynencji;
 - 3) okresowo: badanie stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, psychoterapię indywidualną lub grupową (do 2 godz. tygodniowo);
 - 4) konsultacje specjalistyczne;
 - 5) leczenie innych przewlekłych chorób związanych z przyjmowaniem narkotyków.
3. Świadczeniami w zakresie: **świadczenia w ośrodku leczenia uzależnień, bliżej niescharakteryzowanych** są:
- świadczenia w ośrodku leczenia uzależnień, bliżej niescharakteryzowanych** [2740 - ośrodek leczenia uzależnień, bliżej niescharakteryzowanych] – udzielanie świadczeń obejmujące diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych i współuzależnionych, działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób uzależnionych.

Rozdział 7

Świadczenia opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w warunkach ambulatoryjnych

§ 18

1. W przypadkach uzasadnionych klinicznie, świadczeniodawca zobowiązany jest do udzielania (w ramach wizyty domowej) świadczeń w miejscu zamieszkania pacjenta.
2. W celu odzyskania i wzmocnienia zdolności do funkcjonowania pacjenta w społeczeństwie świadczeniodawca zobowiązany jest do współpracy z pracownikiem socjalnym.
3. Świadczenia w warunkach ambulatoryjnych udzielane są:
 - 1) w poradniach;
 - 2) przez zespoły leczenia środowiskowego/ domowego.
4. Kwalifikacja do określonego typu porad, o których mowa w § 19 ust. 2 pkt 1 - 6 oraz w § 22 ust. 2 pkt 1 - 3 następuje w trakcie badania, co wymaga odnotowania i uzasadnienia w dokumentacji medycznej.
5. Świadczenia wymienione w ust. 4 realizuje się poprzez:
 - 1) porady;

- 2) wizyty domowe/ środowiskowe;
- 3) sesje psychoterapii;
- 4) programy;

Świadczenia opieki psychiatrycznej w warunkach ambulatoryjnych

§ 19

1. Świadczenia opieki psychiatrycznej w warunkach ambulatoryjnych realizuje się w następujących poradniach:
 - 1) zdrowia psychicznego [kod 1700];
 - 2) zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży [kod 1701];
 - 3) zdrowia psychicznego dla młodzieży [kod 1703];
 - 4) zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin [kod 1705];
 - 5) zdrowia psychicznego dla osób z autyzmem dziecięcym [kod 1707];
 - 6) leczenia nerwic [kod 1706];
 - 7) seksuologii i patologii współżycia [kod 1780];
 - 8) psychologicznej [kod 1790];
 - 9) psychogeriatrycznej [kod 1704];
 - 10) psychosomatycznej [kod 1710].
2. Do świadczeń opieki psychiatrycznej w warunkach ambulatoryjnych zalicza się:
 - 1) **poradę diagnostyczną** - porada lekarska (udzielana przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza specjalistę psychiatrę dzieci i młodzieży, lekarza psychiatrę, lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii dzieci i młodzieży) rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta i obejmuje:
 - a) zebranie wywiadu;
 - b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego;
 - c) niezbędne badanie psychologiczne;
 - d) niezbędne badania diagnostyczne;
 - e) niezbędne konsultacje specjalistyczne, w tym laboratoryjne;
 - f) czynności pielęgniarstwa;
 - g) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego.
 - 2) **poradę terapeutyczną** - kolejna porada lekarska (udzielana przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza specjalistę psychiatrę dzieci i młodzieży, lekarza psychiatrę, lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii dzieci i młodzieży), kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca ocenę:
 - a) stanu psychicznego i somatycznego;

- b) postępów leczenia;
 - c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne;
 - d) czynności pielęgniarские.
- 3) **poradę kontrolną** – porada lekarska udzielana przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza psychiatrę lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii obejmująca:
- a) ogólną ocenę przebiegu leczenia;
 - b) ocenę stanu somatycznego, np. przy objawach polekowych;
 - c) wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia.
- 4) **poradę psychologiczno - diagnostyczną** – porada udzielana przez psychologa klinicznego, psychologa w trakcie specjalizacji z psychologii klinicznej (co najmniej 2 lata od jej otwarcia) lub z co najmniej dwuletnim doświadczeniem w pracy klinicznej, z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta i ma na celu wykonanie:
- a) pogłębionej diagnostyki osobowości;
 - b) ocenę procesów poznawczych;
 - c) ocenę innych dyspozycji psychicznych, obejmująca badanie z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi psychologicznych;
 - d) niezbędnych konsultacji specjalistycznych;
 - e) ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego.
- 5) **poradę psychologiczną** - porada udzielana przez psychologa klinicznego lub psychologa, stanowiąca element wdrożonego planu leczenia, obejmująca:
- a) pomoc psychologiczną ;
 - b) niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne.
- 6) **poradę kompleksowo - konsultacyjną dla osób z autyzmem dziecięcym** - wstępne i kontrolne, specjalistyczne świadczenie dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (F84)², nie objętych opieką w programie terapeutyczno-rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym. Poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem. Świadczenie udzielane jest przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje czynności takie jak:
- a) zebranie wywiadu;
 - b) badanie stanu psychicznego i somatycznego;
 - c) badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem

² Kod jednostki chorobowej wg Międzynarodowej klasyfikacji chorób i problemów zdrowotnych ICD-10

specjalistycznych testów);

- d) instruktaż i psychoedukację dla rodzin;
 - e) konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach, prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej. Porady udzielane są przez lekarza specjalistę psychiatrę dzieci i młodzieży lub specjalistę psychiatrę, lekarza psychiatrę lub lekarza psychiatrę dzieci i młodzieży, lekarza pediatrę, psychologa klinicznego lub psychologa, pedagoga specjalnego lub logopedę, przeszkolonych w zakresie diagnostyki i terapii autyzmu. Porada kompleksowo - konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym realizowana jest tylko przez poradnie wymienione w § 19 ust. 1 pkt 2, 3, 5, które spełniają odpowiednie warunki lokalowe (pokój obserwacji).
- 7) **sesję psychoterapii indywidualnej** – sesja z jednym pacjentem, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności pacjenta, prowadzona jest według określonej metody przez psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, z zapewnieniem konsultacji superwizora. Sesja psychoterapii indywidualnej może być realizowana w formie:
- a) interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) - do 6 sesji w okresie do 2 tygodni;
 - b) psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku;
 - c) psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku;
 - d) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy z pacjentem polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech pacjenta, bez ingerencji w jego zaburzone procesy.
- 8) **sesję psychoterapii rodzinnej** - sesja z rodziną stanowiąca element ustalonego planu leczenia nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny. Powrót do zdrowia pacjenta nie jest możliwy bez oddziaływania na członków rodziny. Prowadzona jest według określonej metody przez psychologa lub lekarza, posiadających zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie terapii rodzin, psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, z zapewnieniem konsultacji superwizora. Psychoterapia rodzinna realizowana jest w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku.
- 9) **sesję psychoterapii grupowej** – sesja realizowana w grupach pacjentów,

stanowiące element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody przez psychoterapeutów lub osoby w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, z zapewnieniem konsultacji superwizora. Sesja psychoterapii grupowej realizowana jest z grupą 6 – 12 osób, w formie:

- a) psychoterapii krótkoterminowej - do 50 sesji w okresie pół roku;
- b) psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku;
- c) psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- lub długoterminowej) – do 15 sesji w okresie pół roku.

10) **sesję wsparcia psychospołecznego** – oddziaływanie psychospołeczne na jedną osobę lub w grupie 2 do 6 osób, kierowane do pacjentów, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne pacjenta, przeprowadzane przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii, lekarza psychiatrę, psychologa klinicznego, psychologa, psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty. Wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.

11) **wizytę/ poradę domową/ środowiskową** – wizyta / porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania pacjenta przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii, lekarza psychiatrę, psychologa klinicznego, psychologa, pielęgniarkę środowiskową, pielęgniarkę psychiatryczną z doświadczeniem w pracy środowiskowej. Wizyta/ porada domowa/ środowiskowa realizowana jest tylko przez poradnie wymienione w § 19 ust. 1 pkt 1 – 4, 9 – 10. W przypadku licznych wizyt w jednym miejscu, w tym samym dniu (np. DPS), dla pierwszego pacjenta sprawozdawana jest wizyta domowa, a dla pozostałych porada terapeutyczna lub porada kontrolna, zgodnie z rzeczywiście udzielonymi świadczeniami.

12) **wizytę terapeuty środowiskowego (dotyczy ZLS)** – wizyta, udzielana przez osobę z certyfikatem terapeuty środowiskowego lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu terapeuty środowiskowego, kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotyczy także rodzin lub opiekunów i obejmuje:

- a) ocenę postępu leczenia;
- b) realizację i koordynacja zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia;
- c) niezbędne kierowanie do lekarza lub psychologa lekarza, w razie potrzeby;
- d) działania informacyjno - motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu pacjenta z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia.

13) **program terapeutyczno - rehabilitacyjny dla osób z autyzmem dziecięcym** - zespół świadczeń udzielanych pacjentom z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju (F84) i ich rodzinom w celu redukcji

objawów psychopatologicznych, poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym, poprawy w porozumiewaniu się werbalnym i niewerbalnym, usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym. Programem mogą być objęte również osoby powyżej 18 roku życia z tym rozpoznaniem. Program realizowany jest przez zespół, w skład którego wchodzi: lekarz psychiatra lub lekarz psychiatra dzieci i młodzieży, psycholog kliniczny lub psycholog, pedagog specjalny i odpowiednio do potrzeb - logopeda, fizjoterapeuta, terapeuta zajęciowy. Program obejmuje:

- a) wizyty terapeutyczne, polegające na indywidualnej terapii psychologicznej;
 - b) terapię i poradnictwo psychologiczne dla rodzin;
 - c) terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się;
 - d) psychoedukację rodziców;
 - c) grupowe zajęcia terapeutyczne (grupy 5-10 pacjentów, minimum 2 osoby personelu;
- łącznie dla jednego pacjenta do 360 godzin leczenia w ciągu roku.

Program realizowany jest tylko przez poradnie wymienione w §19 ust.1 pkt 2,3,5. Program może być realizowany w poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży jako świadczenie dodatkowe, wyraźnie wyodrębnione od innych świadczeń udzielanych w poradni oraz jako świadczenie podstawowe w poradniach dla osób z autyzmem dziecięcym.

§ 20

1. **Świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego)** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego) [kod 2730 - zespół leczenia środowiskowego (domowego)];
 - 2) świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego) dla dzieci i młodzieży [kod 2731 - zespół leczenia środowiskowego (domowego) dla dzieci i młodzieży];
 - 3) świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego) dla osób z autyzmem dziecięcym [kod 2733 - zespół leczenia środowiskowego (domowego) dla osób z autyzmem].
2. **Zespół leczenia środowiskowego/ domowego (ZLŚ)** wykonuje zadania poprzez:
 - 1) porady diagnostyczne i terapeutyczne, kontrolne, psychologiczne;
 - 2) wizyty domowe/ środowiskowe (miejskowe i zamiejskowe);
 - 3) sesje psychoterapii indywidualnej/ rodzinnej, grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego.
3. Świadczenia wymienione w ust. 2 realizuje się na zasadach opisanych w § 19 ust. 2 pkt

- 1 – 10.
4. W skład zespołu leczenia środowiskowego/ domowego wchodzi:
 - 1) lekarz specjalista psychiatra lub lekarz psychiatra, lekarz w trakcie specjalizacji z psychiatrii;
 - 2) psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty;
 - 3) psycholog kliniczny lub psycholog w trakcie specjalizacji z psychologii klinicznej, psycholog;
 - 4) pielęgniarka lub terapeuta środowiskowy, pracownik socjalny z doświadczeniem w pracy środowiskowej.
 5. Zespół leczenia środowiskowego/ domowego udziela wizyt/ porad domowych / środowiskowych, w miejscu stałego przebywania pacjenta lub innym miejscu poza siedzibą zespołu / oddziału, przy czym:
 - 1) wizyta/ porada domowa/ środowiskowa miejscowa jest udzielana poza siedzibą zespołu, w zasięgu komunikacji miejskiej;
 - 2) wizyta/ porada domowa/ środowiskowa zamiejscowa jest udzielana poza siedzibą zespołu, poza zasięgiem komunikacji miejskiej.
 6. Świadczenia udzielane w środowisku zamieszkania ujęte są w kompleksowy program terapeutyczny. Wizyta/ porada domowa/ środowiskowa realizowana przez zespół leczenia środowiskowego/ domowego w ramach kompleksowej opieki nad pacjentem i jego rodziną, może być udzielana przez dwóch członków zespołu.
 7. W wizytach/ poradach domowych/ środowiskowych uczestniczy zespół składający się z: lekarza psychiatry, lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii lub psychologa, pielęgniarki, terapeuty środowiskowego lub pracownika socjalnego z doświadczeniem w pracy środowiskowej.

§ 21

1. **Świadczenia w poradni zdrowia psychicznego** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego [kod 1700 - poradnia zdrowia psychicznego];
 - 2) świadczenia w poradni psychogeriatrycznej [kod 1704 – poradnia psychogeriatryczna],
 - 3) świadczenia w poradni psychosomatycznej [kod 1710 – poradnia psychosomatyczna].
2. **Świadczenia w poradni leczenia nerwic** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni leczenia nerwic [kod 1706 – poradnia leczenia nerwic].
3. **Świadczenia w poradni seksuologii i patologii współżycia** realizuje się poprzez:

- 1) świadczenia w poradni seksuologii i patologii współżycia [kod 1780 – poradnia seksuologii i patologii współżycia].
4. **Świadczenia w poradni psychologicznej** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni psychologicznej [kod 1790 – poradnia psychologiczna].
5. **Świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci [kod 1701 - poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci];
 - 2) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla młodzieży [kod 1703 - poradnia zdrowia psychicznego dla młodzieży];
 - 3) świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin [kod 1705 - poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci, młodzieży i ich rodzin].
6. **Świadczenia w poradni dla osób z autyzmem dziecięcym** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni dla osób z autyzmem dziecięcym [kod 1707 - poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym].
7. W ramach świadczeń udzielanych w poradni zdrowia psychicznego (z wyłączeniem 1704), poradni leczenia nerwic, poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz poradni dla osób z autyzmem dziecięcym, świadczeniodawca może realizować turnusy rehabilitacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Świadczenia w leczeniu uzależnień w warunkach ambulatoryjnych

§ 22

1. Świadczenia w leczeniu uzależnień w warunkach ambulatoryjnych realizuje się w następujących poradniach:
 - 1) leczenia uzależnień [kod 1740];
 - 2) antynikotynowej [kod 1742];
 - 3) terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu [kod 1744];
 - 4) terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży [kod 1743];
 - 5) terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych [kod 1746].
2. Do świadczeń w leczeniu uzależnień w warunkach ambulatoryjnych zalicza się:
 - 1) **poradę diagnostyczną** - porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, (udzielana zgodnie z kompetencjami przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza psychiatrę lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii, psychologa klinicznego, psychologa w trakcie specjalizacji z psychologii klinicznej, osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta, dotyczy także osób współuzależnionych i obejmuje:
 - a) zebranie wywiadu od pacjenta i rodziny;

- b) ocenę stanu psychicznego i somatycznego;
 - c) niezbędne badanie psychologiczne;
 - d) niezbędne badania diagnostyczne;
 - e) niezbędne konsultacje specjalistyczne, w tym laboratoryjne;
 - f) czynności pielęgniarские;
 - g) ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego.
- 2) **poradę terapeutyczną** – kolejna porada (udzielana zgodnie z kompetencjami przez lekarza specjalistę psychiatrę, lekarza psychiatrę lub lekarza w trakcie specjalizacji z psychiatrii, psychologa klinicznego, psychologa lub psychologa w trakcie specjalizacji z psychologii klinicznej, osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień), kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotyczy także osób współuzależnionych i obejmuje ocenę:
- a) stanu psychicznego i somatycznego;
 - b) postępów leczenia;
 - c) niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne;
 - d) czynności pielęgniarские.
- 3) **poradę instruktora terapii uzależnień** – porada, udzielana przez osobę z certyfikatem instruktora terapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień (w przypadku braku zatrudnienia instruktora terapii uzależnień świadczenie może być realizowane przez osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty terapii uzależnień) kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, dotyczy także osób współuzależnionych i obejmuje:
- a) ocenę postępu leczenia;
 - b) realizację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia;
 - c) niezbędne skierowania na konsultacje do specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa lub lekarza, w razie potrzeby;
 - d) działania informacyjno - motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu pacjenta z placówką, przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia.
- 4) **sesję psychoterapii indywidualnej** - sesja z jednym pacjentem, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności pacjenta według określonej metody, prowadzona jest przez osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, z zapewnieniem nadzoru osób z certyfikatem

specjalisty psychoterapii uzależnień. Psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty może realizować świadczenia obejmujące leczenie zaburzeń emocjonalnych, w programach pogłębionych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych. W poradni terapii uzależnień sesja psychoterapii indywidualnej może być realizowana do 50 godzin w trakcie roku.

- 5) **sesję psychoterapii rodzinnej** - sesja z rodziną, (dotyczy osób współuzależnionych, niezależnie od liczby osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody. Sesja psychoterapii rodzinnej prowadzona jest przez psychoterapeutę, osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, psychologa posiadającego zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w zakresie terapii rodzin, z zapewnieniem nadzoru osób z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień. Psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty może realizować świadczenia obejmujące leczenie zaburzeń emocjonalnych, w programach pogłębionych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych.
- 6) **sesję psychoterapii grupowej** - sesja realizowana jest z grupą 6 – 12 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody przez jedną osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę z certyfikatem instruktora terapii uzależnień, psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, z zapewnieniem nadzoru osób z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień. Psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty może realizować świadczenia obejmujące leczenie zaburzeń emocjonalnych, w programach pogłębionych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych. Sesja psychoterapii grupowej trwa nie krócej niż 2 godziny w ciągu dnia oraz do 240 godzin w ciągu roku. W przypadku maratonu terapeutycznego - dopuszcza się realizację do 2 sesji w ciągu dnia.
- 7) **sesję psychoedukacyjną** - sesja realizowana w grupach pacjentów do 25 osób (dotyczy także osób współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody przez osobę z certyfikatem specjalisty psychoterapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu specjalisty psychoterapii uzależnień, psychoterapeutę lub osobę w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, osobę z certyfikatem instruktora terapii uzależnień lub osobę w trakcie szkolenia do

uzyskania certyfikatu instruktora terapii uzależnień. Psychoterapeuta lub osoba w trakcie szkolenia do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty może realizować świadczenia obejmujące leczenie zaburzeń emocjonalnych, w programach pogłębionych, u osób uzależnionych lub współuzależnionych. Sesja psychoedukacyjna trwa nie krócej niż 2 godziny w ciągu dnia oraz do 160 godzin w ciągu roku.

- 8) **program leczenia substytucyjnego** - realizowany jest w ramach świadczeń ambulatoryjnych w leczeniu uzależnień, w poradni leczenia uzależnień lub poradni/ ośrodka terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych i obejmuje:
- a) wydawanie pacjentowi substytucyjnych dawek środka substytucyjnego;
 - b) kontrolę abstynencji;
 - c) okresowo: badanie stanu somatycznego i psychicznego pacjenta, psychoterapię indywidualną lub grupową (do 2 godz. tygodniowo);
 - d) konsultacje specjalistyczne;
 - e) leczenie innych przewlekłych chorób związanych z przyjmowaniem narkotyków.

§ 23

1. **Świadczenia w poradni leczenia uzależnień** realizuje się poprzez:
 - 1) świadczenia w poradni leczenia uzależnień [kod 1740];
 - 2) świadczenia w poradni antynikotynowej [kod 1742];
 - 3) świadczenia w poradni terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży [kod 1743];
 - 4) świadczenia w poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu [kod 1744];
 - 5) świadczenia w poradni terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych [kod 1746].
2. **Program leczenia substytucyjnego** realizuje się w:
 - 1) poradni leczenia uzależnień [kod 1740];
 - 2) poradni terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych (kod 1746).

Rozdział 8

Zasady sprawozdawania, rozliczania i finansowania świadczeń

§ 24

1. Podstawą rozliczeń i płatności za świadczenia udzielone w okresie sprawozdawczym jest rachunek wraz z raportem statystycznym.

2. Świadczeniodawcy przysługuje prawo korygowania raportu będącego podstawą wystawienia rachunku.
3. Świadczeniodawca składa do oddziału Funduszu, z którym zawarł umowę rachunek na piśmie oraz raport statystyczny w formie elektronicznej w terminie do 10 dnia miesiąca, za miesiąc poprzedni. Dane zawarte w rachunku świadczeniodawca przekazuje również w formie elektronicznej.
4. Raport statystyczny przekazywany przez świadczeniodawców podlega weryfikacji przez oddział Funduszu.
5. Po wskazaniu przez świadczeniodawcę, które pozycje z raportu statystycznego przedstawia on do rozliczenia w bieżącym okresie sprawozdawczym, Fundusz przekazuje zwrótnie komunikat potwierdzenia rozliczenia świadczeń, na podstawie którego zostaje wydrukowany rachunek.
6. Łączny czas zrealizowanych świadczeń wykazanych do rozliczenia nie może przekraczać czasu pracy personelu realizującego świadczenia wynikającego z harmonogramu czasu pracy personelu udzielającego świadczenia.
7. Jednostką rozliczeniową świadczeń jest punkt, ryczałt dobowy.
8. Sposobem rozliczania świadczeń, o których mowa w § 4 ust. 1 jest zapłata za osobodzień, ryczałt dobowy, punkt.

§ 25

Przedstawiając świadczenia do zapłaty świadczeniodawca zobowiązany jest do przestrzegania następujących zasad:

- 1) do rozliczenia pobyków w oddziałach stacjonarnych psychiatrycznych i leczenia uzależnień, oddziałach/ ośrodkach dziennych psychiatrycznych i leczenia uzależnień wykazuje się wyłącznie osobodni faktycznie wykonane;
- 2) rozliczanie ryczałtem dobowym obejmuje świadczenia udzielane w izbie przyjęć;
- 3) rozliczanie za pomocą punktu obejmuje świadczenia udzielane w poradniach psychiatrycznych i leczenia uzależnień oraz w zespołach leczenia środowiskowego (domowego);
- 4) rozliczanie za pomocą punktu, w przeliczeniu na osobodzień, obejmuje świadczenia udzielane w oddziałach stacjonarnych psychiatrycznych i leczenia uzależnień oraz oddziałach/ ośrodkach dziennych psychiatrycznych i leczenia uzależnień;
- 5) waga punktowa odpowiadająca świadczeniom udzielanym w warunkach ambulatoryjnych będącym przedmiotem umowy, o której mowa w § 4 ust. 1, określona jest w **załączniku nr 1** do zarządzenia, odrębnie dla poszczególnych

zakresów świadczeń;

- 6) dzień przyjęcia do opieki i dzień jej zakończenia wykazywane są do rozliczenia jako jeden osobdzień, z wyjątkiem świadczeń udzielanych w oddziałach/ ośrodkach dziennych oraz w warunkach domowych;
- 7) dwukrotne przyjęcie świadczeniobiorcy z tą samą jednostką chorobową przez świadczeniodawcę udzielającego świadczeń w warunkach stacjonarnych lub w oddziałach/ ośrodkach dziennych, w okresie nie dłuższym niż 14 dni od dnia zakończenia udzielania świadczenia, traktowane jest jako jedno świadczenie. W przypadku ośrodków stacjonarnych do ustalenia czasu świadczenia jednorazowego określonego w **załączniku nr 1** do zarządzenie wlicza się dni faktycznie wykonane, a w przypadku ośrodków dziennych do ustalenia czasu świadczenia jednorazowego wlicza się dni pomiędzy datą wypisu i ponownego przyjęcia;
- 8) w oddziałach/ ośrodkach dziennych rozliczeniu podlegają wyłącznie osobodni faktycznie zrealizowane i udokumentowane w dokumentacji medycznej.

§ 26

1. W całodobowych oddziałach psychiatrycznych, oddziałach/ ośrodkach leczenia uzależnień, oddziałach/ ośrodkach dziennych, w przypadku przekroczenia czasu leczenia wskazanego w **załączniku nr 1** do zarządzenia, finansowanie świadczenia w części przekroczonej zmniejsza się do poziomu 70% wartości jednostki rozliczeniowej.
2. Dyrektor właściwego oddziału wojewódzkiego Funduszu może wyrazić zgodę na finansowanie przedłużonej hospitalizacji na dotychczasowym poziomie, po złożeniu przez świadczeniodawcę umotywowanego wniosku w przedmiotowej sprawie.
3. Zmniejszenie poziomu finansowania, o którym mowa w ust. 1 nie dotyczy hospitalizacji osób skierowanych sądownie do leczenia w zakładach psychiatrycznych oraz w zakładach leczenia odwykowego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2004 roku w sprawie wykazu zakładów psychiatrycznych i zakładów leczenia odwykowego przeznaczonych do wykonywania środków zabezpieczających oraz składu, trybu powoływania i zadań komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających (Dz. U. Nr 179, poz. 1854 z późn.zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 79, poz. 692), a także leczenia na podstawie postanowienia sądu opiekuńczego, wynikającego z ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) oraz związanego z orzeczeniami sądu o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,

- zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
4. W całodobowych oddziałach psychiatrycznych i leczenia uzależnień możliwe jest udzielanie zgody na przepustkę pacjenta na okres do trzech dni, a w uzasadnionych przypadkach, w związku z wydarzeniami losowymi - do siedmiu dni, co musi być udokumentowane w dokumentacji medycznej. W psychiatrycznym zakładzie opieki długoterminowej (opiekuńczo-leczniczym lub pielęgnacyjno-opiekuńczym) przepustka może być wydana na okres do 30 dni. W zakładzie tym za przepustkę uważa się także okresowe przebywanie osoby z zaburzeniami psychicznymi poza zakładem w związku z jego samowolnym opuszczeniem, wynikającym ze stanu zdrowia. Łączny czas przebywania na przepustkach nie może przekraczać 25% czasu trwania hospitalizacji, a w psychiatrycznym zakładzie opieki długoterminowej nie może przekraczać 8% (30 dni) okresu rozliczeniowego (okresu roku kalendarzowego). W przypadku przepustki finansowanie świadczenia zmniejsza się do poziomu 70% wartości jednostki rozliczeniowej.
 5. W całodobowych oddziałach psychiatrycznych i leczenia uzależnień, w przypadku przepustki wydanej podczas hospitalizacji ponad standard czasu udzielania świadczenia, finansowanie zmniejsza się do poziomu 49% wartości jednostki rozliczeniowej.
 6. Dowodem udzielenia świadczenia diagnostycznego lub terapeutycznego jest opis zrealizowanej terapii w dokumentacji medycznej świadczeniobiorcy lub w księdze przyjęć dziennych oraz w wykazie prowadzonych sesji. Wykaz prowadzonych sesji powinien zawierać: datę, rodzaj psychoterapii, czas trwania sesji, wykaz osób uczestniczących oraz imię i nazwisko prowadzącego psychoterapię.
 7. W przypadku, gdy świadczenie diagnostyczne lub terapeutyczne udzielane jest przez osobę, która jednocześnie udziela porady, dowodem udzielonego świadczenia jest wpis w dokumentacji medycznej świadczeniobiorcy, zgodnie z odrębnymi przepisami.
 8. W przypadku realizacji turnusu świadczeniodawca ma obowiązek przedstawić do oddziału Funduszu opinię sanepidu o spełnieniu wymogów sanitarno-epidemiologicznych w pomieszczeniach, w których będą realizowane świadczenia w ramach turnusu, wykaz osób uczestniczących, termin turnusu oraz wykaz personelu realizującego świadczenia. W celu realizacji takiej formy leczenia świadczeniodawca musi otrzymać zgodę płaćnika. Świadczeniobiorca ma zabezpieczone wszystkie świadczenia określone w niniejszym zarządzeniu dla danego zakresu kontraktowanych świadczeń, w ramach którego realizowany jest turnus.

§ 27

1. Liczba jednostek rozliczeniowych odpowiadająca maksymalnej kwocie zobowiązania

- określonej w umowie, o której mowa w § 4 ust. 1, obejmuje rozliczenie wszystkich typów porad w danym zakresie, w tym niezbędne świadczenia diagnostyczne, poza świadczeniami w zakresie ambulatoryjnych świadczeń diagnostycznych kosztochłonnych (ASDK).
2. W przypadku porady diagnostycznej (lekarskiej i psychologicznej) oraz sesji psychoterapeutycznych i wsparcia psychospołecznego, wartość świadczenia jest iloczynem wagi punktowej świadczenia i liczby pełnych jednostek czasu udzielania świadczenia wykazanych w **załączniku nr 1** do zarządzenia, oraz ceny jednostkowej punktu.
 3. W przypadku sesji grupowej, sesji rodzinnej, sesji wsparcia psychospołecznego oraz sesji psychoedukacyjnej rozliczeniu podlega uczestnik sesji, a w przypadku sesji indywidualnej rozliczeniu podlega sesja.
 4. W przypadku sesji psychoterapii, rozliczeniu podlega każda godzina sesji, jednak nie więcej niż dwie godziny dziennie, a w przypadku terapii uzależnień, nie więcej niż trzy godziny dziennie. Sesja psychoterapii indywidualnej trwająca dłużej niż wskazuje **załącznik nr 1** do zarządzenia, sprawozdawana jest jako jedna sesja. Sesje psychoterapii realizowane są w zależności od formy i potrzeb terapeutycznych.
 5. Turnusy rehabilitacyjne dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w § 21 ust. 7 wykazywane są do rozliczenia jako sesje psychoterapii grupowej.
 6. Pacjent może otrzymać w dniu zgłoszenia do poradni więcej niż jedno świadczenie np. poradę lekarską i psychologiczną, w poradni zdrowia psychicznego i w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży [kody 1700, 1704, 1706, 1710, 1780, 1790, 1701, 1703, 1705, 1707] (nie dotyczy porad będących tymi samymi świadczeniami jednostkowymi) oraz w poradni leczenia uzależnień [kody 1740, 1742, 1743, 1744, 1746] (nie dotyczy porad będących tymi samymi świadczeniami jednostkowym).
 7. Fundusz nie finansuje odrębnie świadczeń opieki ambulatoryjnej udzielonych w trakcie leczenia szpitalnego psychiatrycznego i uzależnień, w opiece całodobowej, w tym podczas pobytu pacjenta na przepustce.

§ 28

1. Warunki rozliczania świadczeń określone zostały w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 81, poz. 484) oraz w umowie, stanowiącej **załącznik nr 2** do zarządzenia.
2. W ramach realizowanej umowy zawartej z NFZ, świadczeniodawca zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi zasadami określonymi

w odrębnych przepisach oraz dodatkowo, dokumentacji wymaganej warunkami niniejszego zarządzenia.

3. Świadczeniodawca zobowiązany jest do rozliczenia wykonanych świadczeń w raporcie statystycznym dotyczącym miesiąca, w którym świadczenia te zostały zrealizowane i wystawienia rachunku zgodnie z zasadami określonymi w umowie. Należność z tytułu realizacji umowy rozliczana jest zgodnie z metodami finansowania określonymi dla poszczególnych zakresów świadczeń i przyjętymi umową.
4. Zapłata należności z tytułu realizacji umowy następuje na podstawie rachunków wystawionych przez świadczeniodawcę, zgodnie z zasadami i w terminach określonych umową.

§ 29

Dyrektorzy oddziałów wojewódzkich Funduszu zaproponują świadczeniodawcom wprowadzenie zmian wynikających z niniejszego zarządzenia w umowach o udzielanie i realizację świadczeń opieki zdrowotnej zawartych przed dniem wejścia w życie zarządzenia.

§ 30

Z dniem 31 grudnia 2008 r. traci moc zarządzenie Nr 57/2007/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 19 września 2007 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.

§ 31

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i ma zastosowanie do kontraktowania świadczeń na 2009 rok i lata następne.

Prezes

Narodowego Funduszu Zdrowia

Jacek Paszkiewicz

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Katalog zakresów świadczeń;

Załącznik nr 2 – Wzór umowy o udzielania świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień;

Załącznik nr 3 – Warunki wobec świadczeniodawców;